

Wykład nr 7

Trasowanie i warstwa kontrolera – `routes.rb` i ActionController

Aleksander Smywiński-Pohl

Plan prezentacji

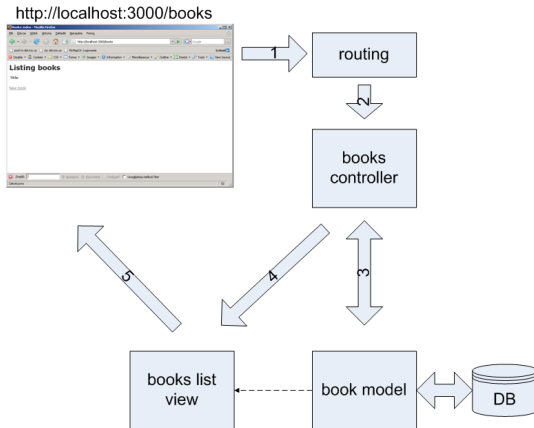
Wprowadzenie

Trasowanie

Warstwa kontrolera

Obsługa stanu

MVC w RoR

Trasowanie – config/routes.rb

- ▶ zastępuje rozwiązania typu `mod_rewrite`

Trasowanie – config/routes.rb

- ▶ zastępuje rozwiązania typu `mod_rewrite`
- ▶ interpretuje żądania przychodzące do aplikacji

Trasowanie – config/routes.rb

- ▶ zastępuje rozwiązania typu `mod_rewrite`
- ▶ interpretuje żądania przychodzące do aplikacji
- ▶ przekazuje żądania do kontrolera

Trasowanie – config/routes.rb

- ▶ zastępuje rozwiązania typu `mod_rewrite`
- ▶ interpretuje żądania przychodzące do aplikacji
- ▶ przekazuje żądania do kontrolera
- ▶ pozwala na całkowite **wyabstrahowanie** mechanizmu tworzenia linków wewnątrz aplikacji

Trasowanie – config/routes.rb

- ▶ zastępuje rozwiązania typu `mod_rewrite`
- ▶ interpretuje żądania przychodzące do aplikacji
- ▶ przekazuje żądania do kontrolera
- ▶ pozwala na całkowite **wyabstrahowanie** mechanizmu tworzenia linków wewnątrz aplikacji
- ▶ pozwala na tworzenie **przyjaznych adresów URL**
  - ▶ `/ksiazki/1-dziady-cz-IV`
  - ▶ `/2011/11/11`

Trasowanie – config/routes.rb

- ▶ zastępuje rozwiązania typu `mod_rewrite`
- ▶ interpretuje żądania przychodzące do aplikacji
- ▶ przekazuje żądania do kontrolera
- ▶ pozwala na całkowite **wyabstrahowanie** mechanizmu tworzenia linków wewnątrz aplikacji
- ▶ pozwala na tworzenie **przyjaznych adresów URL**
  - ▶ `/ksiazki/1-dziady-cz-IV`
  - ▶ `/2011/11/11`
- ▶ zbudowane w oparciu o **REST**

Trasowanie – config/routes.rb

- ▶ zastępuje rozwiązania typu `mod_rewrite`
- ▶ interpretuje żądania przychodzące do aplikacji
- ▶ przekazuje żądania do kontrolera
- ▶ pozwala na całkowite **wyabstrahowanie** mechanizmu tworzenia linków wewnątrz aplikacji
- ▶ pozwala na tworzenie **przyjaznych adresów URL**
  - ▶ `/ksiazki/1-dziady-cz-IV`
  - ▶ `/2011/11/11`
- ▶ zbudowane w oparciu o **REST**
- ▶ pozwala na automatyczne **przekierowywanie** żądań

Warstwa kontrolera – ActionController

- ▶ reaguje na żądania przeglądarki

Warstwa kontrolera – ActionController

- ▶ **reaguje** na żądania przeglądarki
- ▶ **łączy** warstwę modelu z warstwą widoku

Warstwa kontrolera – ActionController

- ▶ **reaguje** na żądania przeglądarki
- ▶ **łączy** warstwę modelu z warstwą widoku
- ▶ definiuje **akcje** (jako metody Rubiego)

Warstwa kontrolera – ActionController

- ▶ **reaguje** na żądania przeglądarki
- ▶ **łączy** warstwę modelu z warstwą widoku
- ▶ definiuje **akcje** (jako metody Rubiego)
- ▶ przyjmuje podstawowe założenia koncepcji **REST**

Warstwa kontrolera – ActionController

- ▶ **reaguje** na żądania przeglądarki
- ▶ **łączy** warstwę modelu z warstwą widoku
- ▶ definiuje **akcje** (jako metody Rubiego)
- ▶ przyjmuje podstawowe założenia koncepcji **REST**
- ▶ każda akcja domyślnie posiada odpowiadający jej **widok**

Warstwa kontrolera – ActionController

- ▶ **reaguje** na żądania przeglądarki
- ▶ **łączy** warstwę modelu z warstwą widoku
- ▶ definiuje **akcje** (jako metody Rubiego)
- ▶ przyjmuje podstawowe założenia koncepcji **REST**
- ▶ każda akcja domyślnie posiada odpowiadający jej **widok**
- ▶ **filtry** pozwalają na łatwe dodanie zadań do wybranych akcji, np. autoryzacja, kompresja

REST – Representational State Transfer

- ▶ architektura zaprojektowana dla rozproszonych serwisów webowych, np.:
  - ▶ Amazon S3
  - ▶ CKAN
  - ▶ CouchDB

REST – Representational State Transfer

- ▶ architektura zaprojektowana dla rozproszonych serwisów webowych, np.:
  - ▶ Amazon S3
  - ▶ CKAN
  - ▶ CouchDB
- ▶ wykorzystuje dobrze znane cechy protokołu HTTP
  - ▶ adresy URL

REST – Representational State Transfer

- ▶ architektura zaprojektowana dla rozproszonych serwisów webowych, np.:
  - ▶ Amazon S3
  - ▶ CKAN
  - ▶ CouchDB
- ▶ wykorzystuje dobrze znane cechy protokołu HTTP
  - ▶ adresy URL
  - ▶ czasowniki: GET, POST, PUT, DELETE

REST – Representational State Transfer

- ▶ architektura zaprojektowana dla rozproszonych serwisów webowych, np.:
  - ▶ Amazon S3
  - ▶ CKAN
  - ▶ CouchDB
- ▶ wykorzystuje dobrze znane cechy protokołu HTTP
  - ▶ adresy URL
  - ▶ czasowniki: GET, POST, PUT, DELETE
  - ▶ formaty: HTML, JSON, XML

REST – Representational State Transfer

- ▶ architektura zaprojektowana dla rozproszonych serwisów webowych, np.:
  - ▶ Amazon S3
  - ▶ CKAN
  - ▶ CouchDB
- ▶ wykorzystuje dobrze znane cechy protokołu HTTP
  - ▶ adresy URL
  - ▶ czasowniki: GET, POST, PUT, DELETE
  - ▶ formaty: HTML, JSON, XML
  - ▶ pozostałe: proxy, firewall, caching, mime, etc.

REST – Representational State Transfer

- ▶ architektura zaprojektowana dla rozproszonych serwisów webowych, np.:
  - ▶ Amazon S3
  - ▶ CKAN
  - ▶ CouchDB
- ▶ wykorzystuje dobrze znane cechy protokołu HTTP
  - ▶ adresy URL
  - ▶ czasowniki: GET, POST, PUT, DELETE
  - ▶ formaty: HTML, JSON, XML
  - ▶ pozostałe: proxy, firewall, caching, mime, etc.
- ▶ centralne pojęcie: **zasób**

REST – zasady działania

- ▶ identyfikowanie zasobów poprzez adres URL

REST – zasady działania

- ▶ identyfikowanie zasobów poprzez adres URL
  - ▶ `http://example.com/cars` – kolekcja zasobów

REST – zasady działania

- ▶ identyfikowanie zasobów poprzez adres URL
  - ▶ `http://example.com/cars` – kolekcja zasobów
  - ▶ `http://example.com/cars/1` – pojedynczy zasób

REST – zasady działania

- ▶ identyfikowanie zasobów poprzez adres URL
  - ▶ `http://example.com/cars` – kolekcja zasobów
  - ▶ `http://example.com/cars/1` – pojedynczy zasób
- ▶ odczytywanie/modyfikowanie zasobu z wykorzystaniem dokumentów opisujących stan

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<book>
  <author-id type="integer">1</author-id>
  <id type="integer">1</id>
  <title>Alef</title>
</book>
```

REST – zasady działania

- ▶ identyfikowanie zasobów poprzez adres URL
  - ▶ `http://example.com/cars` – kolekcja zasobów
  - ▶ `http://example.com/cars/1` – pojedynczy zasób
- ▶ odczytywanie/modyfikowanie zasobu z wykorzystaniem dokumentów opisujących stan

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<book>
  <author-id type="integer">1</author-id>
  <id type="integer">1</id>
  <title>Alef</title>
</book>
```

- ▶ CRUD – czasowniki HTTP: GET, POST, PUT, DELETE

REST – zasady działania

- ▶ identyfikowanie zasobów poprzez adres URL
  - ▶ `http://example.com/cars` – kolekcja zasobów
  - ▶ `http://example.com/cars/1` – pojedynczy zasób
- ▶ odczytywanie/modyfikowanie zasobu z wykorzystaniem dokumentów opisujących stan

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<book>
  <author-id type="integer">1</author-id>
  <id type="integer">1</id>
  <title>Alef</title>
</book>
```

- ▶ CRUD – czasowniki HTTP: GET, POST, PUT, DELETE
- ▶ linki w dokumencie identyfikują inne możliwe akcje do wykonania

Plan prezentacji

Wprowadzenie

Trasowanie

Warstwa kontrolera

Obsługa stanu

Definicja trasowania – plik config/routes.rb

```
Library::Application.routes.draw do
  resources :books           # wiele zasobów
  resources :authors do     # zasoby zagnieżdżone
    resources :books
  end
  resource :user_session    # jeden zasób

  root :to => 'books#index' # strona startowa

  post 'login' => "user_sessions#new"
                                # określony kontroler i akcja
                                # oraz zmiana adresu URL
  post 'logout' => "user_sessions#destroy", :as => :logout
                                # zmiana adresu oraz
                                # utworzenie helpera 'logout_path'
end
```

Użycie trasowania – helper `link_to`

```

<%= link_to "książki", :controller => "books", :action => "index" %>
  <a href="/books">książki</a>

<%= link_to "książki", books_path %>
  <a href="/books">książki</a>

<%= link_to "nowa książka", new_book_path %>
  <a href="/books/new">nowa książka</a>

<%= link_to @book.title, @book %>
  <a href="/books/1">Mały Książę</a>

<%= link_to @author.books.first.title, [@author, @author.books.first] %>
  <a href="/authors/2/books/1"/>Mały Książę</a>

<%= link_to "start", root_url %>
  <a href="/">start</a>

<%= link_to "wyloguj", logout_path %>
  <a href="/logout">wyloguj</a>

```

Wyświetlenie dostępnych tras

▷ rake routes

```
books GET /books(.:format)
      {:action=>"index", :controller=>"books"}
books POST /books(.:format)
      {:action=>"create", :controller=>"books"}
new_book GET /books/new(.:format)
      {:action=>"new", :controller=>"books"}
edit_book GET /books/:id/edit(.:format)
      {:action=>"edit", :controller=>"books"}
book GET /books/:id(.:format)
     PUT /books/:id(.:format)
      {:action=>"update", :controller=>"books"}
DELETE /books/:id(.:format)
      {:action=>"destroy", :controller=>"books"}
```


Kolekcja zasobów

resources :books

HTTP	URL	akcja	przeznaczenie
GET	/books	index	lista książek
GET	/books/new	new	formularz nowej książki
POST	/books	create	utworzenie nowej książki
GET	/books/:id	show	wyświetlenie książki
GET	/books/:id/edit	edit	formularz edycji książki
PUT	/books/:id	update	zmodyfikowanie książki
DELETE	/books/:id	destroy	usunięcie książki

Kolekcja zasobów – helper

```
resources :books
```

HTTP	URL	akcja	helper
GET	/books	index	books_path
GET	/books/new	new	new_book_path
POST	/books	create	
GET	/books/:id	show	book_path(id)
GET	/books/:id/edit	edit	edit_book_path
PUT	/books/:id	update	
DELETE	/books/:id	destroy	

Pojedynczy zasób

```
resource :user_session
```

HTTP	URL	akcja	przeznaczenie
GET	/user_session/new	new	formularz nowej sesji
POST	/user_session	create	utworzenie nowej sesji
GET	/user_session	show	wyświetlenie sesji
GET	/user_session/edit	edit	formularz edycji sesji
PUT	/user_session	update	zmodyfikowanie sesji
DELETE	/user_session	destroy	usunięcie sesji

Zagnieżdżone zasoby

```
resources :authors do
  resources :books
end
```

HTTP	URL	akcja	przeznaczenie
GET	/authors/:id/books	index	lista książek autora
GET	/authors/:id/books/new	new	formularz n. książki
POST	/authors/:id/books	create	utworzenie książki
GET	/authors/:id/books/:id	show	wyświetlenie książki
GET	/authors/:id/books/:id/edit	edit	formularz e. książki
PUT	/authors/:id/books/:id	update	zmodyf. książki
DELETE	/authors/:id/books/:id	destroy	usunięcie książki

Dodatkowe akcje

```
resources :books do
  get 'abstract', :on => :member
  get 'recent', :on => :collection
end
```

Dodatkowe akcje

```
resources :books do
  get 'abstract', :on => :member
  get 'recent', :on => :collection
end
```

- ▶ poza predefiniowanymi akcjami można dodawać własne

Dodatkowe akcje

```
resources :books do
  get 'abstract', :on => :member
  get 'recent', :on => :collection
end
```

- ▶ poza predefiniowanymi akcjami można dodawać własne
- ▶ należy zdefiniować czy akcja definiowana jest dla
  - ▶ pojedynczego zasoby – member
  - ▶ grupy zasobów – collection

Dodatkowe akcje

```
resources :books do
  get 'abstract', :on => :member
  get 'recent', :on => :collection
end
```

- ▶ poza predefiniowanymi akcjami można dodawać własne
- ▶ należy zdefiniować czy akcja definiowana jest dla
  - ▶ pojedynczego zasoby – `member`
  - ▶ grupy zasobów – `collection`
- ▶ jeśli tworzymy wiele akcji tego typu, należy zastanowić się czy nie powinniśmy dodać nowego zasobu (zagnieżdżonego)

Helpery

```
# zasoby zwykłe
link_to @book.title, book_path(@book)
link_to @book.title, @book

link_to @book.title, abstract_book_path(@book)

link_to "Najnowsze książki", recent_books_path
```

Helpery

```
# zasoby zwykłe
link_to @book.title, book_path(@book)
link_to @book.title, @book

link_to @book.title, abstract_book_path(@book)

link_to "Najnowsze książki", recent_books_path

# zasoby zagnieżdżone
link_to @author.books.first.title,
  author_book_path(@author,@author.books.first)

link_to @author.books.first.title, [@author,@author.books.first]
```

Dodatkowe możliwości trasowania

▶ strona startowa

```
root :to => "books#index"
```

Dodatkowe możliwości trasowania

- ▶ strona startowa

```
root :to => "books#index"
```

- ▶ obsługa adresu spoza REST

```
match 'contact' => 'posts#show', :name => 'contact'
```

Dodatkowe możliwości trasowania

- ▶ strona startowa

```
root :to => "books#index"
```

- ▶ obsługa adresu spoza REST

```
match 'contact' => 'posts#show', :name => 'contact'
```

- ▶ segmenty opcjonalne w adresie

```
match ':controller(/:action(/:id))'
```

Dodatkowe możliwości trasowania

- ▶ strona startowa

```
root :to => "books#index"
```

- ▶ obsługa adresu spoza REST

```
match 'contact' => 'posts#show', :name => 'contact'
```

- ▶ segmenty opcjonalne w adresie

```
match ':controller(/:action(/:id))'
```

- ▶ ograniczenia dla segmentów

```
match 'posts/:name' => "posts#show", :constraints => {:name => /\w+/}
```

Dodatkowe możliwości trasowania

- ▶ strona startowa

```
root :to => "books#index"
```

- ▶ obsługa adresu spoza REST

```
match 'contact' => 'posts#show', :name => 'contact'
```

- ▶ segmenty opcjonalne w adresie

```
match ':controller(/:action(/:id))'
```

- ▶ ograniczenia dla segmentów

```
match 'posts/:name' => "posts#show", :constraints => { :name => /\w+/ }
```

- ▶ ograniczenia dla akcji

```
get 'posts/:name' => "posts#show"
```

Plan prezentacji

Wprowadzenie

Trasowanie

Warstwa kontrolera

Obsługa stanu

Generowanie kontrolera

▷ rails generate controller messages hello greeting

```
create  app/controllers/messages_controller.rb
route  get "messages/greeting"
route  get "messages/hello"
invoke erb
create  app/views/messages
create  app/views/messages/hello.html.erb
create  app/views/messages/greeting.html.erb
invoke test_unit
create  test/functional/messages_controller_test.rb
invoke helper
create  app/helpers/messages_helper.rb
...
```

Przykładowy kontroler

```
app/controllers/messages_controller.rb
```

```
class MessagesController < ApplicationController
  def hello
    @message = "Witaj EPI!"
  end
  def greeting
    @message = "Witaj #{params[:name]}"
    render :action => "hello"
  end
end
```

Przykładowy kontroler

app/controllers/messages_controller.rb

```
class MessagesController < ApplicationController
  def hello
    @message = "Witaj EPI!"
  end
  def greeting
    @message = "Witaj #{params[:name]}"
    render :action => "hello"
  end
end
```

config/routes.rb

```
Simple::Application.routes.draw do
  get "messages/hello"
  post "messages/greeting"
end
```

Przykładowy kontroler

app/controllers/messages_controller.rb

```
class MessagesController < ApplicationController
  def hello
    @message = "Witaj EPI!"
  end
  def greeting
    @message = "Witaj #{params[:name]}"
    render :action => "hello"
  end
end
```

config/routes.rb

```
Simple::Application.routes.draw do
  get "messages/hello"
  post "messages/greeting"
end
```

app/views/messages/hello.html.erb

```
<h1> Komunikat systemu </h1>
<%= @message %>
```

Zasady działania kontrolera

- ▶ dziedziczy z klasy ApplicationController

Zasady działania kontrolera

- ▶ dziedziczy z klasy ApplicationController
- ▶ kontroler posiada **nazwę** oraz definiuje **akcje**

Zasady działania kontrolera

- ▶ dziedziczy z klasy ApplicationController
- ▶ kontroler posiada **nazwę** oraz definiuje **akcje**
  - ▶ nazwa jest tożsama z nazwą klasy pisaną w notacji wielbłądziej i pozbawioną sufiksu Controller

Zasady działania kontrolera

- ▶ dziedziczy z klasy ApplicationController
- ▶ kontroler posiada **nazwę** oraz definiuje **akcje**
  - ▶ nazwa jest tożsama z nazwą klasy pisaną w notacji wielbłądziej i pozbawioną sufiksu Controller
  - ▶ akcje są tożsame z wszystkimi *publicznymi* metodami tej klasy

Zasady działania kontrolera

- ▶ dziedziczy z klasy `ApplicationController`
- ▶ kontroler posiada **nazwę** oraz definiuje **akcje**
  - ▶ nazwa jest tożsama z nazwą klasy pisaną w notacji wielbłądziej i pozbawioną sufiksu `Controller`
  - ▶ akcje są tożsame z wszystkimi *publicznymi* metodami tej klasy
- ▶ domyślnie każdej akcji odpowiada odrębny widok o tej samej nazwie co akcja

Zasady działania kontrolera

- ▶ dziedziczy z klasy ApplicationController
- ▶ kontroler posiada **nazwę** oraz definiuje **akcje**
  - ▶ nazwa jest tożsama z nazwą klasy pisaną w notacji wielbłądziej i pozbawioną sufiksu Controller
  - ▶ akcje są tożsame z wszystkimi *publicznymi* metodami tej klasy
- ▶ domyślnie każdej akcji odpowiada odrębny widok o tej samej nazwie co akcja
- ▶ widoki kontrolera znajdują się w katalogu `app/views/nazwa_kontrolera`

Zasady działania kontrolera

- ▶ dziedziczy z klasy ApplicationController
- ▶ kontroler posiada **nazwę** oraz definiuje **akcje**
  - ▶ nazwa jest tożsama z nazwą klasy pisaną w notacji wielbłądziej i pozbawioną sufiksu Controller
  - ▶ akcje są tożsame z wszystkimi *publicznymi* metodami tej klasy
- ▶ domyślnie każdej akcji odpowiada odrębny widok o tej samej nazwie co akcja
- ▶ widoki kontrolera znajdują się w katalogu **app/views/*nazwa_kontrolera***
  - ▶ app/views/**messages**
widoki kontrolera MessagesController

Zasady działania kontrolera

- ▶ dziedziczy z klasy ApplicationController
- ▶ kontroler posiada **nazwę** oraz definiuje **akcje**
  - ▶ nazwa jest tożsama z nazwą klasy pisaną w notacji wielbłądziej i pozbawioną sufiksu Controller
  - ▶ akcje są tożsame z wszystkimi *publicznymi* metodami tej klasy
- ▶ domyślnie każdej akcji odpowiada odrębny widok o tej samej nazwie co akcja
- ▶ widoki kontrolera znajdują się w katalogu **app/views/*nazwa_kontrolera***
  - ▶ app/views/**messages**
widoki kontrolera MessagesController
  - ▶ app/views/messages/**hello.html.erb**
widok odpowiadający akcji hello

Przekazywanie danych do widoku

- ▶ dane pomiędzy kontrolerem a widokiem przekazywane są za pośrednictwem *zmiennych instancyjnych*

Przekazywanie danych do widoku

- ▶ dane pomiędzy kontrolerem a widokiem przekazywane są za pośrednictwem *zmiennych instancyjnych*
akcja hello

```
def hello  
  @message = "Witaj EPI!"  
end
```

Przekazywanie danych do widoku

- ▶ dane pomiędzy kontrolerem a widokiem przekazywane są za pośrednictwem *zmiennych instancyjnych*
akcja hello

```
def hello  
  @message = "Witaj EPI!"  
end
```

widok hello

```
<%= @message %>
```

Przekazywanie danych do widoku

- ▶ dane pomiędzy kontrolerem a widokiem przekazywane są za pośrednictwem *zmiennych instancyjnych*

akcja hello

```
def hello
  @message = "Witaj EPI!"
end
```

widok hello

```
<%= @message %>
```

- ▶ akcja może wykorzystać inny widok niż domyślnie przypisany, o ile zainicjuje odpowiednie zmienne instancyjne

Przekazywanie danych do widoku

- ▶ dane pomiędzy kontrolerem a widokiem przekazywane są za pośrednictwem *zmiennych instancyjnych*

akcja hello

```
def hello
  @message = "Witaj EPI!"
end
```

widok hello

```
<%= @message %>
```

- ▶ akcja może wykorzystać inny widok niż domyślnie przypisany, o ile zainicjuje odpowiednie zmienne instancyjne

akcja greeting

```
def greeting
  @message = "Witaj #{params[:name]}"
  render :action => "hello"
end
```

Przekazywanie danych do kontrolera

- ▶ dane pomiędzy widokiem a kontrolerem przekazywane są pośrednictwem *parametrów żądania HTTP*: GET oraz POST

Przekazywanie danych do kontrolera

- ▶ dane pomiędzy widokiem a kontrolerem przekazywane są pośrednictwem *parametrów żądania HTTP*: GET oraz POST formularz

```
<% form_tag :controller => "messages", :action => "greeting" do %>  
<%= text_field_tag :name %>  
<% end %>
```

Przekazywanie danych do kontrolera

- ▶ dane pomiędzy widokiem a kontrolerem przekazywane są pośrednictwem *parametrów żądania HTTP*: GET oraz POST formularz

```
<% form_tag :controller => "messages", :action => "greeting" do %>
  <%= text_field_tag :name %>
<% end %>
```

akcja greeting

```
def greeting
  @message = "Witaj #{params[:name]}"
  render :action => "hello"
end
```

Przekazywanie danych do kontrolera

- ▶ dane pomiędzy widokiem a kontrolerem przekazywane są pośrednictwem *parametrów żądania HTTP*: GET oraz POST formularz

```
<% form_tag :controller => "messages", :action => "greeting" do %>
  <%= text_field_tag :name %>
<% end %>
```

akcja greeting

```
def greeting
  @message = "Witaj #{params[:name]}"
  render :action => "hello"
end
```

- ▶ niezależnie od źródłowej postaci (query string, POST body, XML, JSON), dane dostępne są za pomocą zmiennej `params`

Przekazywanie danych do kontrolera

- ▶ dane pomiędzy widokiem a kontrolerem przekazywane są pośrednictwem *parametrów żądania HTTP*: GET oraz POST formularz

```
<% form_tag :controller => "messages", :action => "greeting" do %>
  <%= text_field_tag :name %>
<% end %>
```

akcja greeting

```
def greeting
  @message = "Witaj #{params[:name]}"
  render :action => "hello"
end
```

- ▶ niezależnie od źródłowej postaci (query string, POST body, XML, JSON), dane dostępne są za pomocą zmiennej `params`
  - ▶ parametry są konwertowane do postaci tablicy asocjacyjnej

Przekazywanie danych do kontrolera

- ▶ dane pomiędzy widokiem a kontrolerem przekazywane są pośrednictwem *parametrów żądania HTTP*: GET oraz POST formularz

```
<% form_tag :controller => "messages", :action => "greeting" do %>
  <%= text_field_tag :name %>
<% end %>
```

akcja greeting

```
def greeting
  @message = "Witaj #{params[:name]}"
  render :action => "hello"
end
```

- ▶ niezależnie od źródłowej postaci (query string, POST body, XML, JSON), dane dostępne są za pomocą zmiennej `params`
  - ▶ parametry są konwertowane do postaci tablicy asocjacyjnej
  - ▶ kluczami tej tablicy są symbole, np. `:name`

Zmiana przepływu sterowania

```
class MessagesController < ApplicationController
  def hello
    @message = "Witaj EPI!"
  end

  def greeting
    if params[:name].empty?
      redirect_to :action => "hello"
    else
      @message = "Witaj #{params[:name]}"
      render :action => "hello"
    end
  end
end
```


Renderowanie vs. przekierowanie

renderowanie akcji:

Renderowanie vs. przekierowanie

renderowanie akcji:

- ▶ przesłanie treści do użytkownika

Renderowanie vs. przekierowanie

renderowanie akcji:

- ▶ przesłanie treści do użytkownika
- ▶ wszystkie zmienne instancyjne ustawione w pierwszej akcji są dostępne w widoku

Renderowanie vs. przekierowanie

renderowanie akcji:

- ▶ przesłanie treści do użytkownika
- ▶ wszystkie zmienne instancyjne ustawione w pierwszej akcji są dostępne w widoku
- ▶ żadne dodatkowe zmienne instancyjne nie są ustawiane

Renderowanie vs. przekierowanie

renderowanie akcji:

- ▶ przesłanie treści do użytkownika
- ▶ wszystkie zmienne instancyjne ustawione w pierwszej akcji są dostępne w widoku
- ▶ żadne dodatkowe zmienne instancyjne nie są ustawiane

przekierowanie do akcji:

Renderowanie vs. przekierowanie

renderowanie akcji:

- ▶ przesłanie treści do użytkownika
- ▶ wszystkie zmienne instancyjne ustawione w pierwszej akcji są dostępne w widoku
- ▶ żadne dodatkowe zmienne instancyjne nie są ustawiane

przekierowanie do akcji:

- ▶ podmiana akcji

Renderowanie vs. przekierowanie

renderowanie akcji:

- ▶ przesłanie treści do użytkownika
- ▶ wszystkie zmienne instancyjne ustawione w pierwszej akcji są dostępne w widoku
- ▶ żadne dodatkowe zmienne instancyjne nie są ustawiane

przekierowanie do akcji:

- ▶ podmiana akcji
- ▶ wszystkie zmienne instancyjne oraz parametry żądania ustawione w pierwszej akcji są tracone po przekierowaniu

Renderowanie vs. przekierowanie

renderowanie akcji:

- ▶ przesłanie treści do użytkownika
- ▶ wszystkie zmienne instancyjne ustawione w pierwszej akcji są dostępne w widoku
- ▶ żadne dodatkowe zmienne instancyjne nie są ustawiane

przekierowanie do akcji:

- ▶ podmiana akcji
- ▶ wszystkie zmienne instancyjne oraz parametry żądania ustawione w pierwszej akcji są tracone po przekierowaniu
- ▶ tylko zmienne instancyjne ustawione w drugiej akcji są dostępne

Renderowanie vs. przekierowanie

renderowanie akcji:

- ▶ przesłanie treści do użytkownika
- ▶ wszystkie zmienne instancyjne ustawione w pierwszej akcji są dostępne w widoku
- ▶ żadne dodatkowe zmienne instancyjne nie są ustawiane

przekierowanie do akcji:

- ▶ podmiana akcji
- ▶ wszystkie zmienne instancyjne oraz parametry żądania ustawione w pierwszej akcji są tracone po przekierowaniu
- ▶ tylko zmienne instancyjne ustawione w drugiej akcji są dostępne
- ▶ zawartość obiektu `flash` nie ulega jednak zmianie

DoubleRenderError

Wyjątek `DoubleRenderError` zostanie rzucony jeśli aplikacja opuszcza akcję, w której wielokrotnie zażądano renderowania.

DoubleRenderError

Wyjątek `DoubleRenderError` zostanie rzucony jeśli aplikacja opuszcza akcję, w której wielokrotnie zażądano renderowania.

Przykład:

```
def greeting
  redirect_to :action => "hello"  #pierwsze renderowanie
  render :action => "hello"      #drugie renderowanie
end
```

DoubleRenderError

Wyjątek `DoubleRenderError` zostanie rzucony jeśli aplikacja opuszcza akcję, w której wielokrotnie zażądano renderowania.

Przykład:

```
def greeting
  redirect_to :action => "hello"  #pierwsze renderowanie
  render :action => "hello"      #drugie renderowanie
end
```

Jeśli trzeba renderować odmienne widoki zależnie od jakiegoś warunku, należy użyć instrukcji warunkowej lub wyrażenia **and return** po `render/redirect`:

DoubleRenderError

Wyjątek `DoubleRenderError` zostanie rzucony jeśli aplikacja opuszcza akcję, w której wielokrotnie zażądano renderowania.

Przykład:

```
def greeting
  redirect_to :action => "hello"  #pierwsze renderowanie
  render :action => "hello"      #drugie renderowanie
end
```

Jeśli trzeba renderować odmienne widoki zależnie od jakiegoś warunku, należy użyć instrukcji warunkowej lub wyrażenia **and return** po `render/redirect`:

```
def do_something
  if params[:name].empty?
    redirect_to(:action => "hello") and return
  end
  render :action => "hello"
end
```

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej
- ▶ mogą przerwać wykonywanie określonej akcji np. przekierowując do innej akcji

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej
- ▶ mogą przerwać wykonywanie określonej akcji np. przekierowując do innej akcji
- ▶ zastosowania:

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej
- ▶ mogą przerwać wykonywanie określonej akcji np. przekierowując do innej akcji
- ▶ zastosowania:
  - ▶ wymuszenie uwierzytelniania

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej
- ▶ mogą przerwać wykonywanie określonej akcji np. przekierowując do innej akcji
- ▶ zastosowania:
  - ▶ wymuszenie uwierzytelniania
  - ▶ weryfikacji dostępu do określonych akcji

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej
- ▶ mogą przerwać wykonywanie określonej akcji np. przekierowując do innej akcji
- ▶ zastosowania:
  - ▶ wymuszenie uwierzytelniania
  - ▶ weryfikacji dostępu do określonych akcji
  - ▶ kompresja danych wynikowych

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej
- ▶ mogą przerwać wykonywanie określonej akcji np. przekierowując do innej akcji
- ▶ zastosowania:
  - ▶ wymuszenie uwierzytelniania
  - ▶ weryfikacji dostępu do określonych akcji
  - ▶ kompresja danych wynikowych
  - ▶ określenie dodatkowych nagłówek

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej
- ▶ mogą przerwać wykonywanie określonej akcji np. przekierowując do innej akcji
- ▶ zastosowania:
  - ▶ wymuszenie uwierzytelniania
  - ▶ weryfikacji dostępu do określonych akcji
  - ▶ kompresja danych wynikowych
  - ▶ określenie dodatkowych nagłówek
- ▶ rodzaje filtrów:

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej
- ▶ mogą przerwać wykonywanie określonej akcji np. przekierowując do innej akcji
- ▶ zastosowania:
  - ▶ wymuszenie uwierzytelniania
  - ▶ weryfikacji dostępu do określonych akcji
  - ▶ kompresja danych wynikowych
  - ▶ określenie dodatkowych nagłówek
- ▶ rodzaje filtrów:
  - ▶ `before_filter` – filtr wykonywany przed akcją główną

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej
- ▶ mogą przerwać wykonywanie określonej akcji np. przekierowując do innej akcji
- ▶ zastosowania:
  - ▶ wymuszenie uwierzytelniania
  - ▶ weryfikacji dostępu do określonych akcji
  - ▶ kompresja danych wynikowych
  - ▶ określenie dodatkowych nagłówek
- ▶ rodzaje filtrów:
  - ▶ `before_filter` – filtr wykonywany przed akcją główną
  - ▶ `after_filter` – filtr wykonywany po akcji głównej

Filtrowanie akcji

- ▶ pozwala na deklaratywne wywołanie metod, które mają się wykonać przed, pod lub przed i po akcji głównej
- ▶ mogą przerwać wykonywanie określonej akcji np. przekierowując do innej akcji
- ▶ zastosowania:
  - ▶ wymuszenie uwierzytelniania
  - ▶ weryfikacji dostępu do określonych akcji
  - ▶ kompresja danych wynikowych
  - ▶ określenie dodatkowych nagłówek
- ▶ rodzaje filtrów:
  - ▶ `before_filter` – filtr wykonywany przed akcją główną
  - ▶ `after_filter` – filtr wykonywany po akcji głównej
  - ▶ `around_filter` – filtr okalający – część wykonywana przed, a część po akcji głównej

Przykład filtrowania akcji

```
class ApplicationController < ActionController::Base
  before_filter :require_login

  protected
  def require_login
    unless logged_in?
      flash[:error] = 'Trzeba być zalogowanym aby wykonać tę akcję!'
      redirect_to root_url
    end
  end

  def logged_in?
    !session[:user_id].nil?
  end
end
```

Negocjacja treści

Kontroler może użyć różnej reprezentacji danych (HTML, XML, JSON, itp.), w zależności od wystosowanego żądania

```
app/controllers/books_controller.rb
```

Negocjacja treści

Kontroler może użyć różnej reprezentacji danych (HTML, XML, JSON, itp.), w zależności od wystosowanego żądania

app/controllers/books_controller.rb

```
class BooksController < ApplicationController
  respond_to :html, :json
  # GET /books/1
  # GET /books/1.xml
  def show
    @book = Book.find(params[:id])
    respond_with @book
  end
end
```

Negocjacja treści

Kontroler może użyć różnej reprezentacji danych (HTML, XML, JSON, itp.), w zależności od wystosowanego żądania

app/controllers/books_controller.rb

```
class BooksController < ApplicationController
  respond_to :html, :json
  # GET /books/1
  # GET /books/1.xml
  def show
    @book = Book.find(params[:id])
    respond_with @book
  end
end
```

Dla każdego formatu używany jest domyślnie widok o nazwie:

nazwa_akcji.nazwa_formatu.nazwa_renderera

np. show.html.erb, show.xml.haml

Negocjacja treści – przykład

▶ `/books/1`

Negocjacja treści – przykład

▶ /books/1

```
<p>
```

```
  <b>Title:</b>
```

```
  Alef
```

```
</p>
```

```
<p>
```

```
  <b>Author:</b>
```

```
  Jorge Luis Borges
```

```
</p>
```

Negocjacja treści – przykład

- ▶ /books/1

```
<p>
  <b>Title:</b>
  Alef
</p>
<p>
  <b>Author:</b>
  Jorge Luis Borges
</p>
```
- ▶ /books/1.xml lub /books/1 Accept:application/xml

Negocjacja treści – przykład

▶ /books/1

```
<p>
  <b>Title:</b>
  Alef
</p>
<p>
  <b>Author:</b>
  Jorge Luis Borges
</p>
```

▶ /books/1.xml lub /books/1 Accept:application/xml

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<book>
  <author-id type="integer">1</author-id>
  <id type="integer">1</id>
  <title>Alef</title>
</book>
```


Plan prezentacji

Wprowadzenie

Trasowanie

Warstwa kontrolera

Obsługa stanu

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu np. do przechowywania informacji o zalogowanym użytkowniku, zawartości jego koszyka, itp.

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu
np. do przechowywania informacji o zalogowanym użytkowniku, zawartości jego koszyka, itp.
- ▶ możliwe sposoby obsługi stanu

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu np. do przechowywania informacji o zalogowanym użytkowniku, zawartości jego koszyka, itp.
- ▶ możliwe sposoby obsługi stanu
  - ▶ zagnieżdżanie identyfikatora sesji w URL-u

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu np. do przechowywania informacji o zalogowanym użytkowniku, zawartości jego koszyka, itp.
- ▶ możliwe sposoby obsługi stanu
  - ▶ zagnieżdżanie identyfikatora sesji w URL-u
  - ▶ zagnieżdżanie w niewidocznych polach formularza

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu np. do przechowywania informacji o zalogowanym użytkowniku, zawartości jego koszyka, itp.
- ▶ możliwe sposoby obsługi stanu
  - ▶ zagnieżdżanie identyfikatora sesji w URL-u
  - ▶ zagnieżdżanie w niewidocznych polach formularza
  - ▶ użycie ciasteczek (cookies)

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu np. do przechowywania informacji o zalogowanym użytkowniku, zawartości jego koszyka, itp.
- ▶ możliwe sposoby obsługi stanu
  - ▶ zagnieżdżanie identyfikatora sesji w URL-u
  - ▶ zagnieżdżanie w niewidocznych polach formularza
  - ▶ użycie ciasteczek (cookies)
- ▶ metody dostępne w kontrolerze do obsługi stanu:

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu np. do przechowywania informacji o zalogowanym użytkowniku, zawartości jego koszyka, itp.
- ▶ możliwe sposoby obsługi stanu
  - ▶ zagnieżdżanie identyfikatora sesji w URL-u
  - ▶ zagnieżdżanie w niewidocznych polach formularza
  - ▶ użycie ciasteczek (cookies)
- ▶ metody dostępne w kontrolerze do obsługi stanu:
  - ▶ `session`

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu np. do przechowywania informacji o zalogowanym użytkowniku, zawartości jego koszyka, itp.
- ▶ możliwe sposoby obsługi stanu
  - ▶ zagnieżdżanie identyfikatora sesji w URL-u
  - ▶ zagnieżdżanie w niewidocznych polach formularza
  - ▶ użycie ciasteczek (cookies)
- ▶ metody dostępne w kontrolerze do obsługi stanu:
  - ▶ session
  - ▶ cookies

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu np. do przechowywania informacji o zalogowanym użytkowniku, zawartości jego koszyka, itp.
- ▶ możliwe sposoby obsługi stanu
  - ▶ zagnieżdżanie identyfikatora sesji w URL-u
  - ▶ zagnieżdżanie w niewidocznych polach formularza
  - ▶ użycie ciasteczek (cookies)
- ▶ metody dostępne w kontrolerze do obsługi stanu:
  - ▶ session
  - ▶ cookies
  - ▶ flash

Obsługa stanu

- ▶ protokół HTTP jest bezstanowy
- ▶ potrzebny jest dodatkowy mechanizm do obsługi stanu np. do przechowywania informacji o zalogowanym użytkowniku, zawartości jego koszyka, itp.
- ▶ możliwe sposoby obsługi stanu
  - ▶ zagnieżdżanie identyfikatora sesji w URL-u
  - ▶ zagnieżdżanie w niewidocznych polach formularza
  - ▶ użycie ciasteczek (cookies)
- ▶ metody dostępne w kontrolerze do obsługi stanu:
  - ▶ session
  - ▶ cookies
  - ▶ flash
- ▶ powyższe metody posiadają strukturę tablicy asocjacyjnej

Sesja – session

```
def login
  user = User.authenticate(params[:login],params[:password])
  session[:user_id] = user.id unless user.nil?
end
def find_user
  @user = User.find(session[:user_id])
end
```

- ▶ przechowuje dane pomiędzy kolejnymi żądaniami

Sesja – session

```
def login
  user = User.authenticate(params[:login],params[:password])
  session[:user_id] = user.id unless user.nil?
end
def find_user
  @user = User.find(session[:user_id])
end
```

- ▶ przechowuje dane pomiędzy kolejnymi żądaniami
- ▶ może przechowywać obiekt dowolnego typu

Sesja – session

```
def login
  user = User.authenticate(params[:login],params[:password])
  session[:user_id] = user.id unless user.nil?
end
def find_user
  @user = User.find(session[:user_id])
end
```

- ▶ przechowuje dane pomiędzy kolejnymi żądaniami
- ▶ może przechowywać obiekt dowolnego typu
- ▶ identyfikator sesji jest przechowywany w cookie i wysyłany przy każdym żądaniu

Sesja – session

```
def login
  user = User.authenticate(params[:login],params[:password])
  session[:user_id] = user.id unless user.nil?
end
def find_user
  @user = User.find(session[:user_id])
end
```

- ▶ przechowuje dane pomiędzy kolejnymi żądaniami
- ▶ może przechowywać obiekt dowolnego typu
- ▶ identyfikator sesji jest przechowywany w cookie i wysyłany przy każdym żądaniu
- ▶ różnorodne opcje przechowywania danych sesji (plik, baza danych, cookie)

Sesja – session

```
def login
  user = User.authenticate(params[:login],params[:password])
  session[:user_id] = user.id unless user.nil?
end
def find_user
  @user = User.find(session[:user_id])
end
```

- ▶ przechowuje dane pomiędzy kolejnymi żądaniami
- ▶ może przechowywać obiekt dowolnego typu
- ▶ identyfikator sesji jest przechowywany w cookie i wysyłany przy każdym żądaniu
- ▶ różnorodne opcje przechowywania danych sesji (plik, baza danych, cookie)
- ▶ domyślnie – zaszyfrowane w cookie (nie trzeba usuwać „umarłych” sesji)

Ciasteczka – cookies

```
def remember_me
  cookies[:auth_token] = {
    :value => @session[:user].remember_token ,
    :expires => @session[:user].remember_token_expires
  }
end

def find_user
  @user = User.find_by_remember_token(cookies[:auth_token])
end
```

- ▶ przechowywane w przeglądarce użytkownika

Ciasteczka – cookies

```
def remember_me
  cookies[:auth_token] = {
    :value => @session[:user].remember_token ,
    :expires => @session[:user].remember_token_expires
  }
end

def find_user
  @user = User.find_by_remember_token(cookies[:auth_token])
end
```

- ▶ przechowywane w przeglądarce użytkownika
- ▶ przesyłane z każdym żądaniem

Ciasteczka – cookies

```
def remember_me
  cookies[:auth_token] = {
    :value => @session[:user].remember_token ,
    :expires => @session[:user].remember_token_expires
  }
end

def find_user
  @user = User.find_by_remember_token(cookies[:auth_token])
end
```

- ▶ przechowywane w przeglądarce użytkownika
- ▶ przesyłane z każdym żądaniem
- ▶ mogą przechowywać wyłącznie łańcuchy znaków

Komunikaty jednorazowe – flash

```
flash[:notice] = 'Logowanie do systemu przebiegło pomyślnie'  
flash[:error] = 'Logowanie nie powiodło się!'
```

- ▶ pozwala na przekazywane tymczasowych obiektów pomiędzy akcjami

Komunikaty jednorazowe – flash

```
flash[:notice] = 'Logowanie do systemu przebiegło pomyślnie'  
flash[:error] = 'Logowanie nie powiodło się!'
```

- ▶ pozwala na przekazywane tymczasowych obiektów pomiędzy akcjami
- ▶ wszystko co zostanie umieszczone w flashu, zostanie udostępnione następnej akcji a później wyczyszczone

Komunikaty jednorazowe – flash

```
flash[:notice] = 'Logowanie do systemu przebiegło pomyślnie'  
flash[:error] = 'Logowanie nie powiodło się!'
```

- ▶ pozwala na przekazywane tymczasowych obiektów pomiędzy akcjami
- ▶ wszystko co zostanie umieszczone w flashu, zostanie udostępnione następnej akcji a później wyczyszczone
- ▶ najczęściej wykorzystywany do ustawiania komunikatów w akcjach, po których następuje przekierowanie do innej akcji

Przykład wykorzystania komunikatu

Kontroler

```
class PostsController < ApplicationController
  def create
    post = Post.new(params[:post])
    if post.save
      flash[:notice] = "Post został utworzony"
      redirect_to :action => "show", :params => {:id => post.id}
    end
  end

  def show
    @post = Post.find(params[:id])
  end
end
```

Przykład wykorzystania komunikatu

Kontroler

```
class PostsController < ApplicationController
  def create
    post = Post.new(params[:post])
    if post.save
      flash[:notice] = "Post został utworzony"
      redirect_to :action => "show", :params => {:id => post.id}
    end
  end

  def show
    @post = Post.find(params[:id])
  end
end
```

Widok

```
<% if flash[:notice] %>
  <div class="notice"><%= flash[:notice] %></div>
<% end %>
```


Materiały

- ▶ guides.rubyonrails.org/index.html
podstawowe informacje o warstwie kontrolera
- ▶ guides.rubyonrails.org/routing.html
trasowanie
- ▶ guides.rubyonrails.org/action_controller_overview.html
warstwa kontrolera
- ▶ github.com/sferik/rails_admin
Rails admin
- ▶ github.com/activescaffold/active_scaffold
ActiveScaffold

Pytania

PYTANIA?